

ægtebørn og børn uden for ægteskab (»uægte børn«) bør derfor efter Justitsministeriets opfattelse ikke længere afspejles i lovgivningen om faderskab.

2.4. Faderskab til ugifte samlevende forældres børn

2.4.1. Gældende ret

Børneloven indeholder ikke særlige regler om fastslåelse af faderskab til børn af forældre, som lever sammen uden at være gift. Det indebærer, at de almindelige regler om faderskab til børn uden for ægteskab finder anvendelse.

Der skal således altid rejses faderskabssag ved statsamtet, jf. lovens § 7, stk. 1, og § 9. Efter § 10, stk. 1, har moderen under sagen som udgangspunkt pligt til at give oplysning om, hvem der er eller kan være barnets far. En samlever kan ikke selv rejse sag og vil alene blive inddraget i sagen, hvis moderen opgiver ham som faderskabsmulighed.

Efter lovens § 11, stk. 1, anses faderskabet for fastslået, hvis den opgivne far i en skriftlig erklæring til statsamtet anerkender, at han er far til barnet, og at han inden anerkendelsen har modtaget skriftlig vejledning om retsvirkningerne heraf og om, at han kan kræve sagen afgjort ved domstolene. Underskriften skal være bekræftet af en advokat eller to vitterlighedsvidner.

Efter bestemmelsens stk. 2 skal faderskabet endvidere anses for fastslået, hvis den opgivne far under personligt møde for statsamtet anerkender at være far til barnet. Inden en eventuel anerkendelse skal den pågældende gøres bekendt med retsvirkningerne heraf og med, at han kan kræve sagen afgjort ved domstolene.

Anerkendelse kan ske før barnets fødsel, jf. § 8, stk. 1.

Hvis der ikke ved statsamtet opnås anerkendelse af faderskabet, skal sagen henvises til afgørelse ved retten, jf. § 11, stk. 4. Det samme gælder efter bestemmelsen, hvis det er oplyst, at moderen i konceptionsperioden har haft samleje med flere mænd, eller det i øvrigt findes betænkeligt at modtage den opgivne faders anerkendelse af faderskabet.

Ved retten kan der foretages retsgenetiske undersøgelser. En samlever kan her anerkende faderskabet, hvis han er den eneste oplyste faderskabsmulighed, hvis han er den eneste faderskabsmulighed, der ikke bliver udelukket ved retsgenetiske undersøgelser, eller hvis han ved retsgenetiske undersøgelser selv udpeges som faderen.

Ønsker samleveren ikke at anerkende faderskabet, kan han dømmes som far efter bestemmelsen i § 6. Har han i konceptionsperioden haft samleje med moderen, anses han efter § 6, stk. 1, som far, medmindre

der foreligger omstændigheder, som gør det lidet sandsynligt, at han er barnets far. Har moderen i konceptionsperioden haft samleje med flere mænd, kan samleveren dog kun anses som far til barnet, såfremt der er væsentlig større sandsynlighed for, at barnet er avlet af ham end af en anden, jf. § 6, stk. 2.

Når faderskab er fastslået, giver statsamtet meddelelse herom til folkeregisteret og ministerialbogsførelsen m.v. med henblik på registrering heraf, jf. faderskabsbekendtgørelsens § 11.

Om gældende ret henvises i øvrigt til betænkningen, side 33 f. og 100 ff.

Særligt om registrering af fødsel og faderskab i disse tilfælde bemærkes, at pligten til at anmelde fødslen påhviler moderen, jf. § 2, stk. 1, i lov om anmeldelse af fødsler og dødsfald. Der henvises herom nærmere til betænkningen, side 204.

2.4.2. Børnelovsudvalgets overvejelser

Børnelovsudvalget har taget udgangspunkt i, at Justitsministeriets Ægteskabsudvalg i en række betænkninger fra midten af 1970'erne anlagde den familieretlige »strategi«, at man ikke burde sigte mod at forbedre ugifte samlevende pars retsstilling ved at tilvejebringe en samlet retlig regulering af samlivsforholdene til en slags »ægteskab af 2. klasse« eller ved at skabe en fælles lovgivning for ægteskab og andre samlivsforhold.

Udvalget peger på, at retsstillingen siden da er blevet betragteligt forbedret for ugifte samlevende par. Udvalget peger endvidere på, at antallet af ugifte samlevende personer fra 1974 til 1980 steg fra ca. 200.000 til ca. 400.000, og at tallet i 1990 var op mod 600.000 (eller godt 20 % af alle personer, der lever i et samlivsforhold) og siden da har været nogenlunde konstant.

Endelig peger udvalget på, at antallet af børn, der fødes af ugifte kvinder, er steget meget væsentligt, bl.a. således at tallet i 1996 var 31.302, svarende til ca. 46 % af alle levendefødte børn. I det samme år blev 36.336 børn, svarende til ca. 54 % af alle levendefødte børn, født af gifte kvinder.

På den baggrund har udvalget anset det for ønskeligt, at reglerne om, hvordan faderskab fastslås, og så vidt muligt også retsvirkningerne af faderskab, gøres ens for ugifte samlevende forældre og gifte forældre.

Udvalget har i den forbindelse peget på, at det kan virke krænkende for en kvindes samlever, at han positivt skal anerkende, at han er far til det barn, der fødes under et samlivsforhold, mens ægtefæller automatisk, enkelt og hurtigere får konstateret mandens faderskab, at det kan virke krænkende for en ugift samlevende kvinde - og give familiemæssige problemer - at hun